

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง
เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤต
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

The Result of Thai Language Learning Activities Using Simulations. To Strengthen
Communication Skills in Time of Crisis for Students in grade 9

¹พรพิชชา พริบไหว และ ²จักรกฤษณ์ จันทะคุณ
Pornpitcha Pribwai and Jakkrit Jantakoon

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
Faculty of Education Naresuan University, Thailand
¹E-mail: pornpitchap63@nu.ac.th, ²jakkritj@nu.ac.th

Received November 4, 2022; Revised December 21, 2022; Accepted December 31, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังใช้กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 35 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนชาติตระการวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤต 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง และ 3) แบบประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤตหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ มีความเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต ใช้ภาษาในการสื่อสารในภาวะวิกฤต ความรวดเร็วในการสื่อสาร และมีสติในการควบคุมสถานการณ์ อยู่ในระดับปานกลาง และมีความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤตทั้งจากภาวะวิกฤตอัคริภย ภาวะวิกฤตจากแผ่นดินไหว อยู่ในระดับปานกลาง 2. นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤตหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย; การเรียนรู้ใช้สถานการณ์จำลอง; ความสามารถในการสื่อสาร
ในภาวะวิกฤต

Abstract

This article aimed 1) to study communication skills in crisis after studying with Thai language learning activities by using simulation for students in Grade 9, 2) to compare communication skills in crisis of students in Grade 9 after studying Thai language learning activities by using simulations compared to 70 percent of the criteria. The sampling group was students in Grade 9, total 35 students, in 2nd semester of academic year 2021, Chatrakan Wittaya School, under Phitsanulok-Uttaradit Secondary Education Service Area Office, which obtained by simple random sampling. The research instruments consisted of 1) Thai language learning activities by using simulations to strengthen communication skills in crisis for students in Grade 9, 2) plan of Thai language learning activities by using simulation, and 3) assessment form of communication skills in crisis for students in Grade 9. The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation and one sample t-test. The results of the research showed that; 1. The students had the ability to communicate in crisis after studying with Thai language learning activities by using simulations in all 4 elements, namely understand of crisis situations, use language in crisis communication, speed of communication, consciousness in controlling the situation at moderate level, and have the ability to communicate in crisis, both from fire and earthquake crisis at moderate level. 2. The students had the ability to communicate in crisis after studying with Thai language learning activities by using simulations was higher than 70 percent of the criteria at the significant level of .05.

Keywords: Thai language learning activities; simulations; communication skills in crisis

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้าง ความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) บุคคลที่มีความสามารถในการสื่อสารดีย่อมนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือองค์กร หน่วยงานก็มีความจำเป็นที่บุคลากรต้องมีความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งจะช่วยให้การทำงานเกิดความรวดเร็ว ราบรื่น งานก็สำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย ไม่ติดขัดหรือมีอุปสรรคเพราะเกิดความเข้าใจในสารแล้วนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารจึงควรให้ผู้เรียนประยุกต์นำไปใช้ในชีวิตจริงมากขึ้นเนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนต้องใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ตามกาลเทศะและบุคคล โดยเฉพาะในยุคนี้ที่ผู้เรียนใช้เวลาอยู่กับสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้นต้องสร้างการเรียนรู้ให้ใช้ภาษาให้เหมาะสมในการสื่อสารบนพื้นที่สาธารณะ รวมถึงปัจจุบันสังคมมีความเสี่ยง เกิดภาวะวิกฤติ เหตุฉุกเฉิน เกิดภัยหรือภัยพิบัติมากขึ้น เช่น เกิดเหตุไฟไหม้ในโรงเรียน เกิดการระเบิดของสารเคมีในโรงงาน หรือเกิดเหตุกราดยิงในโรงเรียน เป็นต้น เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน หรือภาวะวิกฤติในองค์กรปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะช่วยลดความเสียหาย คือ องค์กรนั้นมีบุคลากรที่มีความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤติที่ช่วยให้การเผชิญเหตุหรือภาวะฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤติจะต้องมีความเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤติ แล้วสามารถอธิบายสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤติได้ สามารถระบุผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤติได้ แล้วใช้ภาษาสื่อสารในภาวะวิกฤติได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ตลอดจนมีความรวดเร็วในการ

สื่อสาร สามารถสื่อสารได้อย่างมั่นใจ ต่อเนื่อง ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและรอบคอบ มีสติ และสามารถควบคุมสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตได้ ดังนั้นครูภาษาไทยสามารถนำองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤตซึ่งไปจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความสามารถดังกล่าว ซึ่งมีประโยชน์มากสำหรับในการดำรงชีวิตในสถานการณ์ปัจจุบัน

การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นกระบวนการที่เหมาะสมที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤตของผู้เรียนเนื่องจากการเรียนการสอนที่ผู้สอนให้ผู้เรียนได้เล่นหรือเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสถานการณ์จำลองเพื่อเรียนรู้ความจริง จนเกิดความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถ่องแท้จากการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง (ทศนา แคมมณี, 2556; ยุพิน บุญชูวงศ์, 2556) ซึ่งเป็นความท้าทายครูภาษาไทยที่ไม่ใช่เพียงแค่สอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในภาวะปกติธรรมดา แต่ต้องนำผู้เรียนภาษาไทยให้มีความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤต ซึ่งจะเป็นการเรียนการสอนภาษาไทยที่มีประโยชน์เพิ่มขึ้นกับสถานการณ์ปัจจุบันที่สังคม องค์กรเผชิญภาวะวิกฤตมากขึ้น ที่ผ่านมามีงานวิจัยที่พัฒนาความสามารถในการสื่อสารที่ใช้สถานการณ์จำลอง เช่น งานวิจัยของวิภาวี ไชยทองศรี (2563) ที่ใช้สถานการณ์จำลองพัฒนาความสามารถด้านการฟัง – พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น แล้วพบว่านักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการฟัง – พูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของศิริรัตน์ ฤวะสี (2561) ที่ใช้สถานการณ์จำลองพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกุดสะเทียนใหม่ศรีทอง อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู แล้วพบว่าระดับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของปรียาพร ทิพย์สุข และยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2564) ที่ใช้สถานการณ์จำลองพัฒนาทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 5 มีชัยวิทยา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้นผ่านเกณฑ์ จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่ายังไม่ม้งานวิจัยที่ใช้สถานการณ์จำลองในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤตในรายวิชาภาษาไทย

บทความนี้นำเสนอการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตโดยใช้สถานการณ์จำลอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาภาษาไทย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนนำการสื่อสารภาษาไทยไปใช้ประโยชน์ที่จำเป็นการเผชิญเหตุฉุกเฉินที่ปัจจุบันกำลังมีเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังใช้กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70

การทบทวนวรรณกรรม

1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง

290 | ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกาการเล่น ที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง ในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง โดยมีขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองของทิตนา แคมมณี (2562) มาใช้ในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ ผู้สอนเตรียมสถานการณ์จำลองที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำความเข้าใจในสถานการณ์จำลองนั้น และเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง

ขั้นที่ 2 การนำเสนอสถานการณ์จำลอง บทบาท กติกา โดยผู้สอนต้องนำเสนออย่างเป็นลำดับขั้นตอน เตรียมข้อมูลที่จะนำเสนอให้พร้อม

ขั้นที่ 3 การเลือกบทบาท ผู้เรียนทุกคนสามารถเลือกบทบาทในการเล่นหรือผู้สอนเป็นผู้กำหนด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการหรือความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

ขั้นที่ 4 การเล่นในสถานการณ์จำลอง ในขณะที่ผู้เรียนกำลังเล่นตามสถานการณ์จำลอง ผู้สอนควรติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อสังเกตพฤติกรรมกรเรียนรู้ของผู้เรียน และบันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ ให้คำแนะนำ ปรึกษาตลอดจนแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการเล่นสถานการณ์จำลอง

ขั้นที่ 5 การอภิปราย ร่วมกันอภิปรายสถานการณ์จำลองโดยประยุกต์กับความเป็นจริงว่าในความเป็นจริงสถานการณ์นั้นเป็นอย่างไร และมีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์นั้นบ้าง

ขั้นที่ 6 สรุปการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง

ขั้นที่ 7 ประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

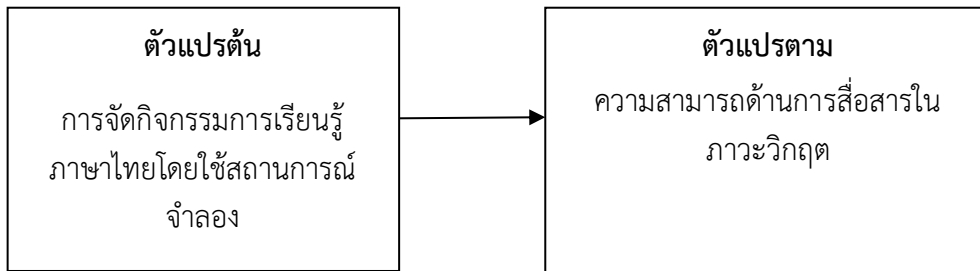
2. ความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต

ความหมายของภาวะวิกฤต (Crisis) มีผู้ให้คำนิยามของคำว่าภาวะวิกฤตได้อย่างมากมาย อาทิ ภาวะวิกฤต คือ ภาวะการปรากฏขึ้นของสถานการณ์สำคัญที่ส่งผลเสียต่อองค์กร บริษัท อุตสาหกรรม เช่นเดียวกับที่ส่งผลต่อมวลชน สินค้า บริการ และชื่อเสียงอันมีค่าขององค์กร วิกฤตเข้าไปขัดขวางการดำเนินกิจกรรมขององค์กร หรือบริษัทที่กำลังดำเนินอยู่อย่างปกติ วิกฤตที่เกิดขึ้นอาจสันคลอนการมีอยู่ขององค์กร ภาวะวิกฤตอาจเกิดขึ้นได้ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก เช่น การประท้วง การก่อการร้าย อัคคีภัย อุทกภัย การคว่ำบาตร การปลอมแปลงสินค้า หรือความผิดพลาดของสินค้าหรือบริการ โดยไม่ว่าจะเป็นองค์กรใหญ่ระดับข้ามชาติ องค์กรระดับเล็ก หรือตัวบุคคลเอง ก็ล้วนแล้วแต่มีโอกาสที่จะเผชิญกับภาวะวิกฤตได้เช่นกัน (Kathleen, 2017)

ความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตเป็นความสามารถในการเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต โดยสามารถอธิบายสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตในภาพรวมได้อย่างชัดเจน และสามารถระบุผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตได้ แล้วใช้ภาษาสื่อสารในภาวะวิกฤตได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ตลอดจนมีความรวดเร็วในการสื่อสาร สามารถสื่อสารได้อย่างมั่นใจ ต่อเนื่อง ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและรอบคอบ มีสติ และสามารถควบคุมสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตได้ ผ่านสถานการณ์จำลอง โดยงานวิจัยครั้งนี้ใช้สถานการณ์จำลองภาวะวิกฤตจากอัคคีภัย และแผ่นดินไหว ให้นักเรียนเข้าใจเพื่อใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในการเผชิญภาวะ

วิกฤติเพื่ออพยพอัคคีภัย และแผ่นดินไหว ตามขั้นตอนอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งวัดจากแบบประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นชนิดรูบริก (Rubrics)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสื่อสารในภาวะวิกฤติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนชาติตระการวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 35 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนชาติตระการวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสื่อสารในภาวะวิกฤติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมี 7 ขั้นตอน ตามแนวคิดของทิตินา เขมมณี (2562) ดังตาราง 1

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ขั้นที่ 1 การเตรียมการ	1. ครูเตรียมสถานการณ์จำลองที่จะใช้สอนซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสื่อสารในภาวะวิกฤติ 2. ครูศึกษาและทำความเข้าใจสถานการณ์เกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสื่อสารในภาวะวิกฤติและทดลองเล่นด้วยตนเอง 3. ครูจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่จะใช้ในการเล่นสถานการณ์จำลอง เกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว เพื่อเสริมสร้างความสามารถ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
	<p>ด้านสื่อสารในภาวะวิกฤตให้พร้อมสำหรับการนำไปใช้ในการเล่นสถานการณ์จำลอง</p> <p>4. ครูจัดสถานที่ให้อื้ออามวยต่อการเล่นสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสื่อสารในภาวะวิกฤต ได้แก่ ห้องเรียน อาคารเรียน และสนามของโรงเรียน</p>
<p>ขั้นที่ 2 การนำเสนอสถานการณ์จำลอง</p>	<p>1. ครูนำเสนอบทบาทและกติกาที่จะใช้ในการเล่นสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว ตามลำดับขั้นตอนโดยละเอียด โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการแต่ละฝ่ายของโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง และหน้าที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ครูอธิบาย นำเสนอภาพรวมของสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหวให้ผู้เรียนเข้าใจ</p> <p>3. ครูอธิบายบทบาท กติกา ในการเล่นสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว</p> <p>4. นักเรียนอภิปรายถึงขั้นตอนและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ความเข้าใจในบทบาทต่าง ๆ เพื่อความเข้าใจให้ชัดเจน</p>
<p>ขั้นที่ 3 การเลือกบทบาท</p>	<p>1. นักเรียนเลือกบทบาทที่จะใช้ในการเล่นสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว ตามความถนัดหรือความสามารถของนักเรียน</p> <p>2. นักเรียนเตรียมความพร้อม บทพูด และซักซ้อมการพูดสื่อสารในภาวะวิกฤต โดยใช้สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว</p>
<p>ขั้นที่ 4 การเล่นในสถานการณ์จำลอง</p>	<p>1. นักเรียนเล่นสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว ตามบทบาท กติกาการเล่น โดยครูติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด</p> <p>2. ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน จดบันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์</p> <p>3. ครูดูแลให้การเล่นสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว เป็นไปอย่างราบรื่น เรียบร้อย ช่วยแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามความเหมาะสม</p> <p>4. ครูให้คำแนะนำ ปรีกษา นักเรียนตามความเหมาะสม</p>
<p>ขั้นที่ 5 การอภิปราย</p>	<p>1. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งที่ได้เรียนรู้ เช่น ในความเป็นจริงสถานการณ์เป็นอย่างไร อะไรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์นั้น ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้จากการเล่นสถานการณ์จำลอง</p>

<p>ขั้นตอนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้าง ความสามารถด้านการสื่อสาร สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</p>
<p>ขั้นที่ 6 สรุปการเรียนรู้</p>	<p>2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าควรให้สถานการณ์เกี่ยวกับการเกิด อัคคีภัย และแผ่นดินไหวยังคงอยู่ หรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และจะ ทำอะไรจึงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้</p> <p>1. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้โดย ใช้สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว</p> <p>2. ผู้เรียนสรุปหลักการสื่อสารในสถานการณ์จำลอง โดยใช้คำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนคิดว่าทักษะใดบ้างที่มีความจำเป็นในการสื่อสารในภาวะ วิกฤต - ผู้นำควรมีทักษะใดในการจัดการสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการ เกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว - นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารในภาวะวิกฤต โดยใช้ สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหว อย่งไร บ้าง - นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการสื่อสารในภาวะวิกฤต โดย ใช้สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัย และแผ่นดินไหวไปปรับ ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง
<p>ขั้นที่ 7 ประเมินผลการเรียนรู้</p>	<p>1. ครูประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้าน สื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ครูสร้าง ขึ้น</p>

2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้าน
สื่อสารในภาวะวิกฤต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 แผน เวลา 12 ชั่วโมง มีผลการประเมินความ
เหมาะสม จากผู้เชี่ยวชาญภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.37)

3. แบบประเมินความสามารถด้านสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบ
ชนิดรูบริกส์ (Rubrics) มีประเด็นการประเมิน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ มีความเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต
ใช้ภาษาในการสื่อสารในภาวะวิกฤต ความรวดเร็วในการสื่อสาร และมีสติในการควบคุมสถานการณ์ มีผลการ
ประเมินค่าตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 1.00

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวประเมินความสามารถด้านการสื่อสารใน
ภาวะวิกฤตหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ (one sample t-test) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2559)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตก่อนเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดย
ใช้สถานการณ์จำลอง โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้น

294 | ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 35 คน ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนชาติตระการวิทยา อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

2. ทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้น จำนวน 12 ชั่วโมง

3. ประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบประเมินชุดเดียวกับการประเมินก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำมาหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 โดยเปรียบเทียบหลังเรียนกับเกณฑ์ด้วย one sample t-test

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำเสนอดังตาราง 2-4

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤตจากอัครศิภย์ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (n = 35)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต
ความเข้าใจในสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต	3.91	0.78	มาก
การใช้ภาษาในการสื่อสารในภาวะวิกฤต	3.49	0.85	ปานกลาง
ความรวดเร็วในการสื่อสารในภาวะวิกฤต	3.63	0.60	มาก
ความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต	3.09	0.82	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.53	0.70	มาก

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต จากอัครศิภย์ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้ว พบว่า ความเข้าใจในสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด เท่ากับ 3.91 รองลงมาคือ ความรวดเร็วในการสื่อสารในภาวะวิกฤต มีค่าเฉลี่ยระดับมาก เท่ากับ 3.63 และการใช้ภาษาในการสื่อสารในภาวะวิกฤต มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง เท่ากับ 3.49 และความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง เท่ากับ 3.09 ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤต จากแผ่นดินไหว หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ($n = 35$)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความสามารถ ด้านการสื่อสาร ในภาวะวิกฤต
ความเข้าใจในสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต	2.89	0.76	ปานกลาง
การใช้ภาษาในการสื่อสารในภาวะวิกฤต	3.06	0.73	ปานกลาง
ความรวดเร็วในการสื่อสารในภาวะวิกฤต	2.74	0.70	ปานกลาง
ความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต	2.83	0.71	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.88	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต จากแผ่นดินไหว หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้ว พบว่า การใช้ภาษาในการสื่อสารในภาวะวิกฤต มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด เท่ากับ 3.06 รองลงมา คือ ความเข้าใจในสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง เท่ากับ 2.89 และความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง เท่ากับ 2.83 และความรวดเร็วในการสื่อสารในภาวะวิกฤต มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง เท่ากับ 2.74 ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงผลการศึกษาความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ประเภทของภาวะวิกฤต	\bar{X}	S.D.	ระดับความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต
ภาวะวิกฤตจากอัคคีภัย	3.53	0.70	มาก
ภาวะวิกฤตจากแผ่นดินไหว	2.88	0.69	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.21	0.70	ปานกลาง

ตาราง 4 พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้ว พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตจากอัคคีภัย มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด เท่ากับ 3.53 ซึ่งสูงกว่าความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตจากแผ่นดินไหว ที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง เท่ากับ 2.88

296 | ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง นำเสนอดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต (อัคคีภัยและแผ่นดินไหว) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังใช้กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง

การประเมิน	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	% of Mean	t	Sig (1-tailed)
หลังเรียน	35	20	15.57	1.01	77.86	9.22*	0.0000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.57 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.86 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับผลการประเมินหลังเรียนของนักเรียน พบว่า ผลการประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ค้นพบมาอภิปรายผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

1. จากผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมี 7 ขั้นตอน ตามแนวคิดของทีศนา แชมมณี (2562) ดังนี้ 1) การเตรียมการ ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้เรียนรู้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเบื้องต้น และเตรียมความพร้อมเพื่อเล่นสถานการณ์จำลอง ซึ่งนักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี 2) การนำเสนอสถานการณ์จำลอง โดยสถานการณ์จำลองที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้คือ การเกิดอัคคีภัยและแผ่นดินไหว ซึ่งนักเรียนให้ความร่วมมือในการฟังกติกาการเล่นสถานการณ์จำลองด้วยความตั้งใจเพราะเป็นสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 3) การเลือกบทบาท ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกบทบาทที่จะเล่นในสถานการณ์จำลองตามบริบทของนักเรียนและพิจารณาตามความเหมาะสม 4) การเล่นในสถานการณ์จำลอง ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะเล่นสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการเกิดภาวะวิกฤตอัคคีภัยและแผ่นดินไหว ตามบทบาทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยติดตาม ดูแลตลอดจนสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และบันทึกสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตของนักเรียน 5) การอภิปราย ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์จำลองประยุกต์กับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น ตลอดจนร่วมกันอภิปรายว่าปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการเกิดสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต 6) สรุปการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้ นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง รวมถึงร่วมกันสรุปแนวทางการสื่อสารในสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต 7) ประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต จากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งหมด 4 รายการ ได้แก่ ความเข้าใจในสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต การใช้ภาษาในการสื่อสารในภาวะวิกฤต ความรวดเร็วในการสื่อสารในภาวะวิกฤต และความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต ซึ่ง ผลการประเมิน พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวี ไชยทองศรี (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านการฟัง – พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จำลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถด้านการฟัง – พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จำลอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับฉัตรรัตน์ นคร (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สถานการณ์จำลองประกอบสื่อมัลติมีเดีย วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง English for Daily life ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีผลการวิจัย พบว่า ผลการหาค่าประสิทธิภาพของการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้สถานการณ์จำลองประกอบสื่อมัลติมีเดีย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.82/87/50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการศึกษาความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตหลังเรียนโดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.57 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.86 และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์กับผลการประเมินหลังเรียนของนักเรียน พบว่า ผลการประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความสามารถด้านสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีรายการประเมิน ดังนี้ 1) ความเข้าใจในสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต 2) การใช้ภาษาในการสื่อสาร 3) ความรวดเร็วในการสื่อสารในภาวะวิกฤต 4) ความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต โดยผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถด้านสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนชาติตระการวิทยา อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 35 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย มีการประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.57 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.86 และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์กับผลการประเมินหลังเรียนของนักเรียน พบว่า ผลการประเมินความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรฤกษ์ฉิม จันทะคุณ, อมรรัตน์ วัฒนาร, วาริรัตน์ แก้วอุไร และสุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต (2565) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาแผนฝึกซ้อมอพยพแผ่นดินไหวของโรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงภัย จังหวัดเชียงราย พบว่า ผลการประเมินการฝึกซ้อมแผนอพยพแผ่นดินไหว ภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีประเด็นเพื่อการปรับปรุงฝึกซ้อมอพยพที่สำคัญ ได้แก่ การกระตุ้นให้นักเรียนตื่นตัว การฝึกซ้อมให้สมจริง รวดเร็วเพื่อให้มีอัตราการอพยพดีขึ้น รวมถึงการมีวินัยและมีสติตลอดการอพยพ

สรุป

298 | ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาการสื่อสารภาษาไทยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เฉพาะในการเผชิญในภาวะวิกฤต คือ การเผชิญหรืออพยพหลบภัยอัคคีภัย และแผ่นดินไหวที่อาจขึ้นได้ในโรงเรียนโดยเฉพาะอัคคีภัยที่เป็นภัยที่เกิดขึ้นบ่อยที่สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกองค์กร เมื่อบุคลากรทุกคนมีความเข้าใจในการจัดการภัย เผชิญภัย หรือเข้าใจขั้นตอนการอพยพหนีภัยต่างๆ แล้ว ซึ่งแต่ละคนจะมีหน้าที่แตกต่างกันในการอพยพภัยแต่ละชนิด ซึ่งเป็นสิ่งที่องค์กร หรือโรงเรียนในยุคปัจจุบันควรตระหนักให้แต่ละโรงเรียนมีแผนเผชิญภัย แล้วซ้อมแผนอพยพที่เป็นกรณีจำลองสถานการณ์ เมื่อแต่ละคนเข้าใจขั้นตอนการอพยพภัยก็จะทำให้การอพยพที่ต้องใช้ความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤตที่จะต้องสื่อสารอย่างรวดเร็ว มีสติ และสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ จะทำให้ช่วยลดความสูญเสียหากเกิดภัยหรือภาวะวิกฤตขึ้นจริง ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในยุคนี้จึงมีความจำเป็นที่จะมุ่งให้นำไปประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาหรือมีประโยชน์ต่อการเผชิญสถานการณ์วิกฤตที่นับวันจะมีความถี่ และชนิดของภัยที่หลากหลายมากขึ้น สถานการณ์จำลองจึงเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารในภาวะวิกฤต ที่นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งทักษะการฟัง การดู และการพูดในสภาวะที่ไม่ปกติที่ต้องรวดเร็ว มีสติในการควบคุมสถานการณ์ มีการจัดการ และตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความท้าทายครูภาษาไทยในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงนับวัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ครูผู้สอนควรสร้างความเข้าใจขั้นตอนการจัดการภัย หรือขั้นตอนการอพยพอัคคีภัย และแผ่นดินไหวให้ชัดเจนก่อน เพื่อนำไปสู่การเข้าใจบทบาทของแต่ละคนในแผนอพยพหรือแผนเผชิญสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติสื่อสารได้ถูกต้องภายใต้สถานการณ์จำลองที่วิกฤตที่ต้องมีการตัดสินใจ และแก้ปัญหา และต้องมีสติควบคุมสถานการณ์ ซึ่งควรมีการฝึกซ้อมหลายครั้งจึงจะเกิดทักษะดังกล่าวที่อยู่ในระดับดี ที่คล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตจากภัยอื่นๆ ที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน ชุมชน สังคม หรือสถานการณ์ภัยที่ส่งผลกระทบต่อสูง

2.2 ควรมีการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตที่เป็นภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่นเพราะในองค์กรบางองค์กรอาจมีชาวต่างชาติ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2551). *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และคณะ. (2565). *การพัฒนาแผนฝึกซ้อมอพยพแผ่นดินไหวของโรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงภัยจังหวัดเชียงราย*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 24(1), 236-377.
- ณัฐวดี พูลอำไภย์. (2556). *การสื่อสารในภาวะวิกฤตของสมาชิกอาสาสมัครเพื่อบรรเทาทุกข์ผู้ประสบอุทกภัยวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*.
- ทศนา เขมมณี. (2562). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธิดารัตน์ นคร. (2562). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สถานการณ์จำลองประกอบสื่อมัลติมีเดีย วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง English for Daily Life ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 2(6), 106-118.
- ปรียาพร ทิพย์สุข และยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2564). การพัฒนาทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองเป็นฐาน. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 6(3), 116-123.
- ยุพิน บุญชูวงศ์ (2556). การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2564 จาก www.pharmacy.cmi.ac.th/unit/unit_files/files.../2013-03-27เม.ย.56-new.doc
- วิภาวี ไชยทองศรี. (2563). การพัฒนาความสามารถด้านการฟัง – พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จำลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- วรภรณ์ ตระกูลสถิตย์. (2537). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจิตเวช ของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริรัตน์ ฤๅษีสี. (2561). การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สถานการณ์จำลอง โรงเรียนบ้านกุดสะเทียนใหม่ศรีทอง อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู, *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*, 4(1), 23-28.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (2553). *21 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- เสริมศรี ลักษณะศิริ. (2540). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- ไสว พักขาว. (2544). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: เอมพันธ์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2537). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรินติ้ง เฮาส์
- อินทิรา บุญยาทร. (2542). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- Kathleen, F. B. (2017). *Crisis communication a casebook approach*. (5th ed.). New York: Routledge.